

Förordning (2021:1002) om nedskräpningsavgifter

SFS nr: 2021:1002

Departement/myndighet: Miljödepartementet

Utfärdad: 2021-11-03

Ändringsregister: [SFSR \(Regeringskansliet\)](#)

Källa: [Fulltext \(Regeringskansliet\)](#)

/Träder i kraft I:2023-01-01/

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om ett system för utökat producentansvar för avfallshantering av engångsprodukter.

Syftet med denna förordning är att minska negativ påverkan på miljön från nedskräpning av engångsprodukter i utomhusmiljöer genom att producenterna tar det ekonomiska ansvaret för hantering av avfall som skräpats ned och för spridning av information om nedskräpning.

2 § Förordningen är meddelad med stöd av

- 15 kap. 12 § miljöbalken i fråga om 8-23 och 30 §§,
- 15 kap. 45 § miljöbalken i fråga om 28 §,
- 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 34 §, och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Ytterligare bestämmelser i andra författningar

3 § Ytterligare bestämmelser om engångsprodukter finns i

- förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar,
- förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar,
- förordningen (2021:996) om engångsprodukter,
- förordningen (2021:998) om producentansvar för vissa tobaksvaror och filter,
- förordningen (2021:999) om producentansvar för ballonger, och
- förordningen (2021:1000) om producentansvar för våtservetter.

4 § Bestämmelser om anmälnings- och tillståndsplikt för att hantera avfall finns i avfallsförordningen (2020:614) och miljöprövningsförordningen (2013:251).

Ordförklaringar

5 § I denna förordning avses med

plast, släppa ut på den svenska marknaden, engångsprodukt, engångsplastprodukt, mugg, dryckesbehållare, matlåda och tunn plastbärkasse: detsamma som i förordningen (2021:996) om engångsprodukter,

plastflaska: detsamma som i förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar,
flexibelt omslag och producent av förpackningar: detsamma som i förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar,
tobaksvaror, filter, fimpar och producent av filter eller tobaksvaror med filter: detsamma som i förordningen (2021:998) om producentansvar för vissa tobaksvaror och filter,
ballong och producent av ballonger: detsamma som i förordningen (2021:999) om producentansvar för ballonger, och

våtservetter och producent av våtservetter: detsamma som i förordningen (2021:1000) om producentansvar för våtservetter.

6 § Ord och uttryck i denna förordning har i övrigt samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken.

Ombud i Sverige

7 § Bestämmelser om att en producent som inte är etablerad i Sverige får utse ett ombud som ska fullgöra de skyldigheter som en producent har enligt denna förordning finns i

- 17 § förordningen (2021:998) om producentansvar för vissa tobaksvaror och filter,
- 15 § förordningen (2021:999) om producentansvar för ballonger,
- 15 § förordningen (2021:1000) om producentansvar för våtservetter, och
- 36 b § förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar.

Avgiftsskyldighet

8 § En producent ska varje år till Naturvårdsverket betala nedskräpningsavgifter, om producenten på den svenska marknaden släpper ut

1. engångsplastlock till muggar,
2. flexibla omslag,
3. matlådor som är engångsplastprodukter,
4. muggar som är engångsplastprodukter,
5. plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter,
6. andra dryckesbehållare än plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter,
7. tobaksvaror med filter,
8. filter,
9. tunna plastbärkassar,
10. ballonger, eller
11. våtservetter.

9 § Nedskräpningsavgifter tas ut som en rörlig produktavgift och en fast årsavgift:

1. Produktavgiften ska betalas
 - a) från 2024 av producenter av de produkter som avses i 8 § 1-4 och 6-8, och
 - b) från 2025 av producenter av de produkter som avses i 8 § 10 och 11.
2. Årsavgiften ska betalas
 - a) från 2023 av producenter av de produkter som avses i 8 § 1-9, och
 - b) från 2025 av producenter av de produkter som avses i 8 § 10 och 11.

Produktavgifterna ska betalas i enlighet med de föreskrifter som Naturvårdsverket meddelar med stöd av 14 §. Årsavgifterna ska betalas i enlighet med 16-18 §§.

10 § Produktavgiften ska täcka kostnaderna för att

1. städa upp de engångsprodukter som avses i 8 § 1-4, 6-8, 10 och 11 som skräpats ned på de platser som kommunen har renhållningsansvar för enligt lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning,
2. transportera bort och behandla det avfall som städats upp,
3. administrera och planera den verksamhet som avses i 1 och 2,
4. samla in och rapportera uppgifter som ska lämnas enligt denna förordning eller föreskrifter som har meddelats med stöd av förordningen, och
5. sprida information för att minska negativ påverkan på miljön från nedskräpning av engångsplastprodukter.

Produktavgiften ska inte täcka kostnaderna för att städa upp avfall som har flutit i land på havsstränder.

11 § Årsavgifterna ska täcka kostnaderna för

1. Naturvårdsverkets handläggning för att fastställa nedskräpningsavgifterna, administrera avgifterna och betala ut dessa till kommunerna,
2. den skräpmätning som ska utföras enligt 31 §, och
3. att lämna information till konsumenter enligt 29 § förordningen (2021:996) om engångsprodukter.

Produktavgiftens storlek

12 § Produktavgiftens storlek bestäms av Naturvårdsverket i föreskrifter som meddelas med stöd av 14 §.

Produktavgiftens storlek ska bestämmas genom att kommunernas kostnader enligt 13 § fördelas mellan de produktkategorier som omfattas av produktavgiften enligt 9 §. Kostnaderna ska fördelas utifrån den andel varje produktkategori utgör av totalt antal föremål som uppmätts i den skräpmätning som ska göras enligt 31 §. Därefter ska kostnaden per produktkategori fördelas på varje enskild produkt inom produktkategorin genom att kostnaden delas med det totala antalet produkter i produktkategorin som släppts ut på den svenska marknaden under föregående kalenderår.

13 § Kommunernas kostnader ska fastställas utifrån

1. den andel av de kostnader som kommunerna har redovisat enligt 28 § 1 som utgörs av kostnader för de engångsprodukter som avses i 8 § 1-4, 6-8, 10 och 11, beräknat utifrån dessa produktkategoriers andel av antalet föremål som totalt skräpats ned enligt den skräpmätning som ska utföras enligt 31 §,
2. de kostnader som kommunerna har redovisat enligt 28 § 2, och
3. en samhällsekonomisk analys som utförs av Naturvårdsverket där en bedömning görs av om kostnaderna enligt 1 och 2 är för höga
 - a) i relation till uppnådd miljö- och samhällsnytta, och
 - b) utifrån kostnadseffektiviteten i den verksamhet som kommunerna redovisat enligt 28 §.

14 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter som fastställer produktavgiftens storlek, beräknad enligt 12 och 13 §§.

Beräkning av hur mycket varje producent ska betala i produktavgift

15 § Hur mycket varje producent ska betala i produktavgift ska beräknas på grundval av de uppgifter som har lämnats om hur många produkter som en producent under det närmast föregående kalenderåret har släppt ut på den svenska marknaden

1. enligt 73 och 73 a §§ förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar,
2. enligt 36 § förordningen (2021:998) om producentansvar för vissa tobaksvaror och filter,
3. enligt 18 § förordningen (2021:999) om producentansvar för ballonger, och
4. enligt 19 § förordningen (2021:1000) om producentansvar för våtservetter.

Årsavgiftens storlek

16 § En producent som på den svenska marknaden släpper ut tobaksvaror med filter ska för varje kalenderår betala en årsavgift med 3 000 kronor.

17 § En producent ska för varje kalenderår betala en årsavgift med 500 kronor per produktkategori, om den på den svenska marknaden släpper ut produkter i produktkategorierna

1. engångsplastlock till muggar,
2. flexibla omslag,
3. matlådor som är engångsplastprodukter,
4. muggar som är engångsplastprodukter,
5. andra dryckesbehållare än plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter,
6. filter,
7. ballonger, eller
8. våtservetter.

18 § En producent ska för varje kalenderår betala en årsavgift med 300 kronor per produktkategori, om den på den svenska marknaden släpper ut produkter i produktkategorierna

1. plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter, eller
2. tunna plastbärkassar.

Skyldighet för producenter att lämna uppgifter

19 § Den som är skyldig att betala nedskräpningsavgifter enligt denna förordning ska till Naturvårdsverket lämna de uppgifter som behövs för att avgifterna ska kunna bestämmas.

20 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas enligt 19 §.

Betalning av avgifterna

21 § Nedskräpningsavgifterna ska betalas efter beslut av Naturvårdsverket.

22 § Om nedskräpningsavgifterna inte betalas inom den tid som anges i Naturvårdsverkets beslut ska dröjsmålsavgift tas ut enligt lagen (1997:484) om dröjsmålsavgift. Bestämmelser om betalningsanstånd finns i förordningen (1993:1138) om hantering av statliga fordringar.

23 § Om en nedskräpningsavgift enligt denna förordning har satts ned efter ett överklagande ska ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) betalas för tiden från den dag avgiften betalades till och med den dag avgiften återbetalas.

Ersättning till kommuner

24 § De produktavgifter som har betalats in ska fördelas mellan kommunerna. Produktavgifterna ska betalas ut som ersättning för verksamhet som avses i 10 § utifrån hur många invånare som var folkbokförda i respektive kommun den 1 november året innan ersättningen betalas ut till kommunen.

25 § Produktavgifterna ska fördelas mellan och betalas ut till kommunerna en gång per kalenderår.

26 § Naturvårdsverket ska i enskilda fall besluta om

1. hur stor del av intäkterna från produktavgifterna som ska fördelas till en kommun och utbetalningen till den, och
2. under vilken tidsperiod ersättningen till kommunen ska användas.

Vad ersättningen får användas till

27 § Ersättningen till en kommun får endast användas till verksamhet som avses i 10 §.

Redovisning av uppgifter från kommunerna

28 § En kommun ska senast den 31 mars varje år till Naturvårdsverket redovisa

1. de kostnader som kommunen har haft föregående år för att städa upp avfall som skräpats ned på de platser som kommunen har renhållningsansvar för enligt lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning,
2. de kostnader som kommunen har haft föregående år för verksamhet som avses i 10 § 2-5, och
3. en uppskattning av vikten i kilogram på de fimpar som städats upp.

Avgifter som inte tas i anspråk för Naturvårdsverkets eller kommunernas verksamhet

29 § Om en kommun inte använt ersättningen som betalas ut till kommunen för verksamhet som avses i 10 § under den tidsperiod som framgår av Naturvårdsverkets beslut enligt 26 § ska kommunen betala tillbaka överskottet till Naturvårdsverket.

30 § De intäkter från nedskräpningsavgifterna som inte tas i anspråk för Naturvårdsverkets eller kommunernas verksamhet ska räknas av mot den

nedskräpningsavgift som ska betalas av en producent nästkommande år. Om avräkning mot nästa års nedskräpningsavgift inte är möjlig ska avgiften betalas tillbaka till producenten.

Skräpmätning

31 § Naturvårdsverket ska under 2023 och därefter vart annat år göra en nationell mätning av det skräp som förekommer på de platser som kommunen har renhållningsansvar för enligt 2 och 4 §§ lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning. Mätningen ska ske vid två olika tillfällen det år mätningen utförs.

Naturvårdsverket ska redovisa antalet föremål som totalt skräpats ned. Varje produktkategori ska även redovisas i vikt.

Antalet föremål som skräpats ned ska redovisas individuellt i åtminstone följande produktkategorier:

1. engångsplastlock till muggar,
2. engångsplastlock till matlådor,
3. flexibla omslag,
4. matlådor som är engångsplastprodukter,
5. muggar som är engångsplastprodukter,
6. plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter,
7. plastflaskor för dryck som rymmer mer än 0,6 liter,
8. andra dryckesbehållare än plastflaskor som rymmer mindre än 0,6 liter,
9. andra dryckesbehållare än plastflaskor som rymmer mer än 0,6 liter,
10. fimpar,
11. tunna plastbärkassar,
12. ballonger, och
13. våtservetter.

Översyn

32 § Naturvårdsverket ska senast den 31 december 2023 och därefter vart annat år till regeringen

1. redovisa huruvida dryckesbehållare, tunna plastbärkassar och produkter som inte omfattas av avgiftsskyldigheten enligt 8 § är vanligt förekommande vid nedskräpning och därför bör omfattas av avgiftsskyldigheten,
2. redovisa hur summan av kommunernas kostnader och fördelningen mellan olika produkter har förändrats sedan förra rapporten, och
3. vid behov lämna förslag på hur årsavgifterna bör justeras.

Statistik

33 § Uppgifter som lämnas till Naturvårdsverket enligt denna förordning får användas av Naturvårdsverket för att ta fram statistik.

Bemyndigande att meddela föreskrifter om verkställighet

34 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om verkställigheten av denna förordning.

Överklagande

35 § I 19 kap. 1 § miljöbalken finns bestämmelser om överklagande till mark- och miljödomstol.

Andra beslut än beslut enligt 21 § får inte överklagas.